

Elizabeth Taylor, Libya và Fukushima là ba chủ đề chính

Xe chữa lửa cháy về phía lò phản ứng số 3 tại Trung tâm hạt nhân Fukushima

Những bài học đầu tiên từ Fukushima

REUTERS/Nuclear and Industrial Safety Agency via Kyodo

Elizabeth Taylor, Libya và Fukushima là ba chủ đề chính làm lu mờ phần còn lại của thế giới quốc tế trong ngày. Thậm chí Fukushima càng làm rõ tính chất bất ổn định trên thế giới trong những ngày qua. Tại nhà máy Fukushima khi nhân viên thả bóng nước ra ngoài để ngăn ngừa rò rỉ chất phóng xạ. Sự hoài nghi đó phần nào là thái quá? Câu trả lời có lẽ là không.

Trong một bài phân tích đăng trên báo kinh tế Les Echos, hai chuyên gia kinh tế Pháp nêu lên những « Bài học đầu tiên rút từ Fukushima ». Theo giáo sư Jean Marie Chevalier, giám đốc Trung tâm Địa lý chính trị và Năng lượng và Nguyên liệu và giáo sư kinh tế tại Đại học Paris Dauphine, Patrice Geoffron thì hãy còn quá sớm để công nhận quốc tế có thể rút ra những bài học về phần năng lượng an toàn hạt nhân từ kinh nghiệm đau thương của nhà máy điện Nhật Bản.

Bất cứ quá đáng của Tepco

Song, Fukushima cho thấy một thực tế: đó là công nghệ quốc tế luôn đi tìm những nguồn năng lượng mới để đáp ứng nhu cầu ngày càng lớn, để bảo đảm nguồn cung cấp bất chấp những bất ổn và đe dọa đến các yếu tố « bên ngoài », như chiến tranh, hay bất ổn tại vùng Vịnh ...

Bên c nh đó, trong th gi i toàn c u hóa c a ngày hôm nay, ch c n m t tại n n nh là tr ng h p c a Fukushima cũng đ đ d lu n th gi i xôn xao và đòi xét i toàn b chính sách năng l ng h t nhân. Đòi h i đó ph i ch ng là quá đáng ?

Hai tác gi bài vi t nh n m nh đ n nh ng thi u sót nghiêm tr ng c a Tepco, công ty khai thác nhà máy Fukushima. T i sao ai cũng bi t Nh t B n là n i b đe d a đ ng đ t v y mà con đê ch ng sống th n l i không đ c xây đ ng đúng kích th c đ đ phòng tai h a ? Đ đ n n i toàn b h th ng b m n c làm ngu i lò ph n ng b h h i. Kèm theo đó là nh ng h u qu dây chuy n mà t i nay ch a m t ai có th đo l ng đ c m c đ nghiêm tr ng s đi t i đâu.

Do quá l n, Tepco có th coi th ng các quy đ nh an toàn ?

Ph i ch ng, m t trong nh ng bài h c đ u tiên rút ra đ c t tại n n Fukushima là Nh t B n đã l là trong vi c qu n lý, thanh tra ho t đ ng c a các đ i t p đoàn ? hay nói m t cách khác, do là m t công ty quá l n Tepco - cũng nh các t p đoàn ngân hàng M trong tr n sóng th n tài chính 2008- đã v t ra ngoài t m ki m soát c a m t qu c gia ?

Ph i ch ng đã đ n lúc c ng đ ng qu c t ph i h p l c đ c ng c các ph ng ti n giám sát nh ng ho t đ ng c a các t p đoàn năng l ng h t nhân ?

Fukushima và trách nhi m dân s

Cũng liên quan đ n Fukushima, Le Monde nhìn v n đ d i góc đ th c t h n khi đ a ra câu h i ai ph i ch u trách nhi m v th m h a nguyên t Nh t B n ? Ai s ph i b i th ng và b i th ng bao nhiêu cho các n n nhân ?

Trên nguyên t c trong lĩnh v c năng l ng h t nhân, luật pháp Nh t B n quy đ nh : "trong tr ng h p x y ra th m h a, t p đoàn khai thác nhà máy đ n nguyên t có th đ c mi n ph n trách nhi m v ph ng di n dân s ». Tokyo đã xác đ nh rõ là s b o đ m đ các n n nhân đ c b i th ng th a đáng. Tuy nhiên, theo Le Monde t p đoàn Tepco khó có th « ph i tay ».

Điều đó có nghĩa là hãng bảo hiểm cho Tepco phải hưởng lợi từ phần các phí tổn. Vấn đề đặt ra là cách nay không lâu tập đoàn điện lực Tokyo, Tepco vừa điều chỉnh hợp đồng bảo hiểm theo hướng nhằm « giảm bớt chi phí cho tập đoàn » và theo quy định của hợp đồng, thì Tepco không được bảo hiểm trong trường hợp xảy ra thiên tai.

Tin còn cho rằng các kỹ sư cho rằng Tepco không có khả năng tài chính để bù đắp những nhân tố tiềm ẩn phóng xạ càng làm sụt giảm uy tín của tập đoàn điện lực Tokyo.

Trong những ngày gần đây Tepco đã liên tục bị tấn công sau khi báo chí loan tin tập đoàn này giấu nhẹm thông tin về việc bị rò rỉ nhà máy cũng như đã phải lập trình các biện pháp an toàn nhằm ngăn ngừa nguy cơ. Nhật Bản đòi Tepco phải công khai vòm bảo vệ lò phản ứng.

Vấn đề nghiêm trọng hơn nữa đang đặt ra theo tác giả bài báo là Tepco được lobby cho trình bày phát triển năng lượng hạt nhân hậu thuần. Bộ ngành chức năng là bộ trưởng ngành thiêu đốt đã được nêu lên, chính phủ Nhật vừa đề nghị cho tập đoàn này tiếp tục khai thác thêm 10 năm lò phản ứng số 1 tại khu nhà máy điện Fukushima.

Có một vài tiếng nói nêu lên khả năng Tepco bị giải thể sau tai họa sóng thần ngày 11/03/11. Nhưng theo Le Monde kể chuyện này ít có thể xảy ra. Kinh nghiệm cho thấy một tập đoàn khổng lồ như Tepco vừa đề nghị vừa ng sau một thảm họa đi vào môi trường và mang số ng của hàng ngàn con người.

Le Figaro không phân tích nhiều, chỉ tóm gọn tình hình Nhật Bản trong hai bài báo ngắn mang tựa đề : « Fukushima, giải chuyên gia thiêu đốt thông tin », « Các quan ngại về nguy cơ quặng hạt nhân ».

Về phần mình, tờ báo công giáo La Croix lưu ý đặc biệt : trên đề nghị đặt tại Nhật Bản cách nay hai tuần là « thiên tai » gây thiệt hại và tử vong nghiêm trọng nhất trong lịch sử nhân loại. Chính quyền Nhật đã báo trên đề nghị đặt và sóng thần vừa qua đã cuốn đi 200 tỷ euro, đó là chưa kể đến những thiệt hại do tai nạn nhà máy điện nguyên tử Fukushima gây ra. Để so sánh, xin nhắc lại là trên đề nghị đặt Kobe, năm 1995 gây thiệt hại 70 tỷ đô la cho kinh tế Nhật Bản

Libya bài tr c nghi m đ i v i ngành ngo i giao châu Âu

Nhìn sang h s Libya : báo Les Echos coi đây là m t « Bài tr c nghi m đ i v i chính sách đ i ngo i c a Liên Hi p Châu Âu ». Le Figaro, thân chính ph , ch y hàng t a ng n g n : « L c l ng phòng không c a Kadhafi đã b vô hi u hóa ». Ng c i Libération nói đ n nh ng gi i h n c a « M t cu c chi n trên không ».

Đáng chú ý là trên t Le Figaro, l n đ u tiên t khi chi n d ch quân s c a liên quân Anh, Pháp, M m m n, b tr ng Qu c phòng Pháp Gérard Longuet lên ti ng đ kh ng đ nh r ng « Chính quy n Kadhafi đang lâm vào ngõ c t ».

Thái đ m p m c a B c Kinh

Cũng v Libya, báo chí chính th c Trung Qu c bình lu n gì v chi n d ch quân s c a liên minh qu c t ? Theo thông tin viên c a báo Les Echos t B c Kinh thì các ph ng ti n truy n thông Trung Qu c cùng có chung m t quan đ i m đ cho r ng liên quân Anh, Pháp, M đang theo đ u i nh ng « m c đích kinh t và đ a lý chi n l c » khi can thi p vào Libya.

C th h n t China Daily nh n m nh : « Tr c kia Irak cũng đã t ng b t n công vì d u l a. L n này đ n l t Libya ». Đây cũng là quan đ i m c a t Nhân Dân Nh t Báo. C quan ngôn lu n c a đ ng C ng s n Trung Qu c không quên nh c t i vai trò đ u tàu c a n c Pháp, theo đó, "do đang gi ch c ch t ch luân phiên nhóm G20, t ng th ng Pháp mu n ch ng minh v i d lu n ông là ng i c m lái năng đ ng và có kh năng huy đ ng c ng đ ng qu c t đ có cùng chung m t ti ng nói » trên h s Libya.

Les Echos nh n m nh đ n mâu thu n trong thái đ c a B c Kinh l n này : Tu n tr c Trung Qu c đã không dùng quy n ph quy t t i H i Đ ng B o An Liên Hi p Qu c đ ch ng l i ngh quy t 1973. Trong khi đó, t tr c đ n nay B c Kinh luôn ch ng đ i m i hình th c can thi p quân s vì lý do nhân đ o.

Liz Taylor, huyện thoại củi cùng của Hollywood

Số là một thiêu sót lộn nộn nhữ chúng ta đóng lộn phộn điểm báo hôm nay mà không nhữ c độn nhữ ng bài viết, nhữ ng hữ số đữ c biết làng báo Pháp dành đữ tữ ng niệ m nữ hoàng độn n ò nh Hollywood, Elizabeth Taylor vữ a qua đữ i.

Đúng nhữ nhữ n xét của Le Parisien : không ai có thữ quên đữ c đôi một huyện độn u màu xanh tím của bà. « Hollywood khóc Liz », tữ a của nhữ t báo France Soir. Le Figaro không lộn ng ngôn chửt nào khi mữ nh danh nữ tài tữ Elizabeth Taylor là « huyện thoại củi cùng của Hollywood ».

Đữ i vữ i ban biên tữ p của Libération cái chữ t của nữ hoàng độn n ò nh Liz Taylor là số kiộn trong ngày khi tữ báo dành trang nhữ t đữ đữ ng bữ c chân dung của bà bên củ nh hàng chữ « Queen Elizabeth ». Tữ báo dành trữ n 7 trang đữ « nhìn lộn củ n phim của củc đữ i » Liz Taylor.

Bên củ nh số nghiệp độn n ò nh đữ số trữ i dài trong 50 năm, vữ i nhữ ng đữ nh cao nghữ thuữ t nhữ Cleopatra, A Place in The Sun, Giant, Suddenly Last Summer..., bên củ nh hình ò nh của « một ngữ i đàn bà gữ i củ m nhữ t thữ giữ i »..., ngoài đữ i Elizabeth Taylor còn là một con ngữ ò i giàu tình củ m và là một nghữ sĩ độn n thân.

Liz là ngôi sao độn n ò nh Hollywood đữ u tiên, tữ nhữ ng năm 1980 đã dám nhìn thữ ng vào số thữ t khi đữ ch bữ nh Sida/Aids bữ t đữ u hoành hành và củ p đữ mữ ng số ng của nhữ ng ngữ ò i thân chung quanh bà nhữ nam độn n viên Rock Hudson.